



Žrtve nezakonitog sporazuma mogu zahtijevati naknadu pretrpljene štete pred sudom domicila jednog od sudionika u povredi

Žrtvino povlačenje tužbe u odnosu na jedinog tuženika koji ima domicil na području suda pred kojim se vodi postupak načelno ne utječe na nadležnost toga suda za odlučivanje o tužbama protiv drugih sudionika

Uredba Bruxelles I¹ propisuje da se osobama s domicilom u nekoj državi članici sudi, u načelu, pred sudovima te države članice. Međutim, kada je u pitanju više tuženika, osoba može biti tužena i pred sudom u mjestu u kojem bilo koja od tuženih osoba ima domicil, pod uvjetom da su tužbe toliko usko povezane da ih je bolje obrađivati zajedno kako bi se izbjegla opasnost od donošenja oprečnih i nepomirljivih odluka u različitim državama članicama.

Do ovog spora došlo je nakon odluke kojom je Komisija 3. svibnja 2006. utvrdila da su društva koja se bave trgovinom vodikovim peroksidom i natrijevim perboratom sudjelovala u zabranjenom sporazumu te time povrijedila pravila Unije o tržišnom natjecanju². Na toj osnovi je nekima od tih društava određeno plaćanje novčanih kazni.

Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA (CDC) je belgijsko trgovačko društvo kojem je više poduzetnika koji obavljaju djelatnost u sektoru obrade celuloze i papira ustupilo svoja prava na odštetu za gubitke koje su pretrpjeli zbog zabranjenog sporazuma.

U ožujku 2009. CDC je podnio tužbu za naknadu štete pred Landgericht Dortmund (okružni sud u Dortmundu, Njemačka) protiv šest društava koje je Komisija kaznila³. Budući da su ta društva imala domicile u različitim državama članicama, CDC je u zahtjevu kojim je pokrenuo postupak naveo da su njemački sudovi nadležni za odlučivanje u pogledu svih tuženika, s obzirom da jedan od njih, Evonik Degussa GmbH, ima sjedište u Njemačkoj.

U rujnu 2009. CDC je nakon postizanja mirnog rješenja spora povukao tužbu protiv Evonik Degussae.

Ostala društva koja su bila obuhvaćena tužbom CDC-a osporavala su međunarodnu nadležnost njemačkog suda. Isticali su da su ugovori o isporuci sklopljeni sa oštećenim društvima sadržavali sporazume o prenošenju nadležnosti koji su određivali sudove nadležne u slučaju sporova do kojih bi moglo doći u vezi s tim ugovorima. U dvojbi oko svoje međunarodne nadležnosti, Landgericht Dortmund uputio je Sudu više pitanja u vezi s tumačenjem uredbe Bruxelles I.

U svojoj današnjoj presudi Sud je utvrdio, kao prvo, da odluka Komisije od 3. svibnja 2006. ne određuje uvjete za eventualnu građanskopravnu odgovornost društava koja su sudjelovala u dotičnom zabranjenom sporazumu, budući da te uvjete određuje nacionalno pravo svake države

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001, L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.).

² Odluka Komisije C(2006) 1766 final od 3. svibnja 2006. u predmetu COMP/F/38.620 – Vodikov peroksid i perborat (SL L 353, str. 54.).

³ Radi se o društvima Evonik Degussa GmbH (Njemačka), Akzo Nobel NV (Nizozemska), Solvay SA (Belgija), Kemira Oyj (Finska), Arkema France SA (Francuska) i FMC Foret SA (Španjolska).

članice. Sud je dodao i da, s obzirom da se različita nacionalna prava mogu po tom pitanju razlikovati, postoji opasnost od donošenja nepomirljivih odluka ako bi žrtva zabranjenog sporazuma podnosila tužbe za naknadu štete pred sudovima različitih država članica. U tom pogledu, **Sud ističe da, kada takva opasnost postoji, uredba dopušta pokretanje postupka pred jednim i istim sudom protiv više tuženika koji imaju domicile u različitim državama članicama.** Osim toga, društva koja su sudjelovala u nezakonitom sporazumu su trebala očekivati da će biti tužena pred sudom države članice u kojoj jedno od njih ima domicil.

U tom istom kontekstu, Sud ističe da **tužiteljevo povlačenje tužbe u pogledu jednog od više tuženika koji ima domicil u državi članici u kojoj se nalazi sud pred kojim se vodi postupak načelno ne utječe na nadležnost toga suda za odlučivanje o tužbama protiv ostalih tuženika.** Međutim, odredba uredbe kojom se omogućuje podnošenje tužbi protiv više tuženika pred istim sudom ne smije se zloupotrebljavati. U ovom slučaju, do toga bi došlo ako bi se utvrdilo da su CDC i Evonik Degussa namjerno sklopili nagodbu o mirnom rješavanju spora nakon podnošenja tužbe samo u cilju određivanja nadležnosti suda u Njemačkoj u odnosu na ostale sudionike u zabranjenom sporazumu.

Nadalje, Sud je naveo da **osoba oštećena nezakonitim sporazumom ima alternativnu mogućnost podnošenja tužbe** za naknadu štete protiv više društava koja su sudjelovala u povredi ili pred sudom mjesta gdje je sklopljen zabranjeni sporazum ili posebni sporazum koji je dio toga zabranjenog sporazuma ili pred sudom mjesta nastanka štete. To mjesto se mora utvrditi za svaku žrtvu pojedinačno te se, u načelu, nalazi tamo gdje je registrirano sjedište žrtve. Sud ističe da se pred tako identificiranim sudom mogu podnijeti tužbe protiv bilo kojeg od sudionika zabranjenog sporazuma ili protiv više društava koja su u tom sporazumu sudjelovala. Nasuprot tomu, budući da je nadležnost toga suda ograničena na štetu koju je pretrpio poduzetnik čije se sjedište nalazi na području nadležnosti toga suda, tužitelj poput CDC-a, koji je u svom tužbenom zahtjevu obuhvatio odštetna potraživanja više poduzetnika, ako se namjerava pozvati na tu nadležnost, bi morao podnijeti posebne tužbe zbog štete koju je pretrpio svaki od tih poduzetnika pred sudovima na području čije nadležnosti se nalaze njihova sjedišta.

Kao treće, Sud smatra da je **sud pred kojim se vodi postupak u načelu vezan sporazumom o prenošenju nadležnosti**, koji isključuje primjenu posebnih odredaba uredbe koje se odnose na više tuženika kao i na njihovu deliktну ili kvazi-deliktну odgovornost. Međutim, Sud ističe da **sporovi vezani uz naknadu štete do koje dolazi zbog nezakonitog sporazuma mogu biti obuhvaćeni sporazumima o prenošenju nadležnosti samo pod uvjetom da se žrtva suglasila s takvim sporazumom.**

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708